

Asylsøkerbarn skal ha rettsvern og omsorg

An-Magritt Aanonsen

President Norsk Psykologforening

Oppmerksomheten rettes nå mot flyktningbarns situasjon. Det gjelder både de som kommer til Norge i følge med sin familie og de enslige eller separerte mindreårige asylsøkerne. En gruppe i Advokatforeningen har gjennom et Pro Bono-prosjekt satt søkelyset på denne gruppens rettsstilling i Norge. Det er godt dokumentert at denne spesielt utsatte og sårbare barngruppen ikke har likestillt vern og omsorg som norske barn. Etter FNs barnekonvensjon, som Norge har tatt inn i våre lover, har disse barna rett til slik likestilling.

Psykologforeningens Menneskerettighetsutvalg har fulgt advokatenes prosjekt og foreslått at Psykologforeningen viderefører dette arbeidet. Det er viktig å få belyst disse barnas psykiske helse, deres behov for omsorg og gode utviklingsmuligheter gjennom tilbud fra så vel barnevern og skole som helsevesenet. I dag er asylsøkerbarna ivaretatt av Utlendingsdirektoratet. Dokumentasjonen fra Pro Bono-prosjektet stiller spørsmål om deler av praksis på dette området kan være i strid med barnekonvensjonen. Det gjelder standarden på noen av mottakene, særlig med henblikk på tilstrekkelig personalressurser, barns rett til å bli hørt, mangelfull beskyttelse mot utnyttelse og overgrep, og at barna ikke får den nødvendige helsehjelp. Den siste tids mistanker om barne bortførelser understøtter dette. Menneskerettighetsutvalget har etablert en gruppe som i samarbeid med Psykologforeningens ledelse skal følge utviklingen på dette feltet, bidra til å belyse barnas psykologiske behov og fremme forslag til tiltak.

En interdepartemental rapport om psykisk helse hos barn i asylmottak ble presentert våren 2005. Rapporten hevder at mange steder får ikke flyktningebarn det samme tilbudet i psykisk helsevern som andre norske barn. Barn i mottak som lever med foreldre med alvorlige psykiske lidelser, blir oversett av hjelpeapparatet i enda større grad enn norske barn i samme situasjon.

Regjeringen har varslet at den har som mål å forbedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge og at den vil overføre omsorgsansvaret for disse til barnevernet. Statsråd Karita Bekkemellom, som har ansvaret for barnevernet, har uttalt at arbeidet med å overføre ansvaret til barnevernet skal prioriteres. Samtidig har hun i et brev til Psykologforeningen understreket at dette vil ta tid og at det først skal utredes hvilke behov disse barna har. Vi mener det finnes tilstrekkelig kunnskap og dokumentasjon når det gjelder hvilke behov barn i en slik situasjon kan ha, og vil drøfte dette med departementet slik at nødvendige tiltak kan iverksettes.

Vi retter særlig søkelyset mot de enslige mindreårige asylsøkerne. Men vi er opptatt av behov og rettigheter for *alle* flyktningebarna, også asylsøkende barn med familie og de som blir boende i Norge.